
JAARPLAN MODELBEHEER 2011

DORA 10-06
17 dec. 2010
DEFINITIEF

Modelbeheergroep Externe Veiligheid

1. Inleiding

Doel

Met dit jaarplan Modelbeheer 2011 informeert de Modelbeheergroep het Directeurenoverleg Externe Veiligheid (DOEV) over de ontwikkelingen en voornemens rondom het risicoanalyse instrumentarium Externe Veiligheid. Naast voorstellen voor de werkzaamheden in 2011 en verder, blikken we terug op de voortgang die in 2010 is geboekt.

Dit betekent dat deze rapportage kan worden gezien als een verantwoording van de gedane werkzaamheden en als een voorstel voor ons werkprogramma 2011. Op deze wijze willen we als Modelbeheergroep transparant zijn over de werkzaamheden en daarbij ook inzicht geven in de voorgestelde prioriteiten van de werkzaamheden voor 2011.

Het werkprogramma 2011 bevat alleen projecten die relevant zijn voor het deskundigenoverleg DORA en de Modelbeheerders. Dit betekent dat we ons beperken tot alleen die projecten die binnen de Modelbeheergroep moeten worden vastgesteld. Dit betekent bijvoorbeeld dat de helpdesks voor RBMII en SAFETI-NL niet worden meegenomen in dit programma. Ook het uitbrengen van nieuwe versies van SAFETI-NL (voorzien voor 2011) of RBMII zijn niet opgenomen in de overzichten.

Tenslotte wordt gemeld dat er duidelijk verschil bestaat tussen het uitwerken van de projecten door werkgroepen en de uiteindelijke beoordeling en formele invoering ervan in de risicomethodieken door het DOEV. Vanuit de beleidskant kan er voor gekozen om de invoering van veranderingen in de bestaande systematiek op te sparen en op die manier meerdere veranderingen in één keer door te voeren. Hierdoor worden de gebruikers van de risicomethodieken niet na elk project geconfronteerd met inhoudelijke wijzigingen. Uiteindelijk ligt de keuze hiervoor bij het DOEV en de Ministeries.

Opbouw rapportage

In het volgende hoofdstuk gaan we kort in op het hoe en wat van het modelbeheer. Vervolgens komt de terugblik 2010 aan de orde. Daarna volgt de beschrijving van het werkprogramma 2011.

2. Modelbeheer - organisatie op hoofdlijnen

In het najaar van 2006 zijn met de Ministeries van VROM en V&W afspraken gemaakt over de rol van het Centrum Externe Veiligheid (CEV) van het RIVM, de Dienst Verkeer en Scheepvaart (DVS) en de Dienst Infrastructuur (DI) van Rijkswaterstaat bij het beheer van het risicoanalyse instrumentarium Externe Veiligheid¹. Gezamenlijk vormen deze drie partijen de beheergroep.

Naast de beheergroep is er het Deskundigen Overleg Risicoanalyse (DORA). In het DORA wordt op tactisch niveau gesproken over de ontwikkeling van het instrumentarium waarbij wordt ingegaan op het agenderen en de prioriteiten van voorstellen tot wijzigingen van het instrumentarium. De uitwerking van de voorstellen vindt plaats binnen projectgroepen, waarvoor DORA-leden zich kunnen aanmelden. De projectgroepen voeren de inhoudelijke discussie en doen voorstellen aan de beheerders. Een voorstel wordt voorzien van een consequentieonderzoek door de beheerders doorgeleid naar het Directeurenoverleg EV. In bijlage 1 is een uitgebreide beschrijving van de verdeling van de taken en verantwoordelijkheden opgenomen. Hierin wordt ook ingegaan op de reikwijdte van het modelbeheer.

¹ RIVM-brief met kenmerk 323/06 Lem/mva

3. Terugblik 2010: voornemen en realisatie

In het Jaarplan Modelbeheer 2010² is het werkprogramma voor 2010 inclusief planning opgenomen. In deze terugblik gaan we in op realisatie van het werkprogramma voor 2010.

Onderstaande tabel is overgenomen uit het jaarplan 2010. De laatste kolom is toegevoegd om de stand van zaken van oktober 2010 aan te geven. In de tabel is de onderverdeling gemaakt in 'algemene projecten' en de categorieën 'buisleidingen', 'inrichtingen' en 'transport'. 'Algemeen' zijn projecten die overkoepelend zijn en relevant voor de verschillende deelcategorieën.

Tabel 1. Planning en realisatie werkprogramma 2010

Nr.	Projecten Modelbeheer-DORA	Trekker	Planning	Realisatie (stand van zaken okt. 2010)
Algemeen Modelbeheer				
1	Eenduidig beoordelingskader opstellen voor het vaststellen van wijzigingen in faalfrequenties en scenario's	RIVM	1e helft 2010	Afronding in 2010
A	Procedure ontwikkelen voor de waardering van veiligheidsmaatregelen in risicoberekeningen	RIVM	2010	Onderzoek en rapporten zijn opgeleverd. Procedure zelf wordt opgenomen in het beoordelingskader (project 1).
B	Update van stofindeling en voorbeeldstoffen opstellen en consequentieonderzoek uitvoeren	DVS	2e helft 2010	Project is gestart en zal nog in 2010 worden afgerond
Buisleidingen				
2	Rekenpakket voor aardgasleidingen (CAROLA) ontwikkelen en beschikbaar stellen	RIVM	1e kwartaal 2010	Afgerond. Carola is in jan. 2010 opgeleverd aan Ministerie VROM
3	Rekenmethodiek voor Overige leidingen ontwikkelen en beschikbaar stellen	RIVM	2010	Nog niet afgerond; naar verwachting Q1 2011
C	Inventarisatie en waardering risicoreducerende maatregelen voor Rekenmethodiek K123-buisleidingen	RIVM	2 ^e helft 2010	Nog niet afgerond. Het project is inmiddels ook naar overige leidingen verbreed.
Inrichtingen				
4	Onderzoek faalfrequentie & -scenario's voor pompen en compressoren (nodig voor methodiek Aardgasinrichtingen)	RIVM	1e kwartaal 2010	Afronding in 2010
extra	Onderzoek naar faalfrequenties voor bovengrondse hoge druk aardgasleidingen op inrichtingen			Dit is een niet gepland project dat in 2010 is opgepakt. Afronding in 2010

² DORA 10-01, Jaarplan Modelbeheer 2010, 16 februari 2010.

Nr.	Projecten Modelbeheer-DORA	Trekker	Planning	Realisatie (stand van zaken okt. 2010)
5	Afrondende rapportage m.b.t. risicoberekeningen opslag nitraathoudende meststoffen	RIVM	2e kwartaal 2010	Niet gestart. Dit wordt in 2011 gedaan.
6	Impact GHS op bv BRZO in kaart brengen	RIVM	2010	Dit project is niet afgerond, omdat er nog veel discussie over de invulling van GHS is.
D	Handleiding risicoberekeningen - onderdeel Ammoniakkoelinstallaties	RIVM	2010	Afronding 2010
E	Opstellen handleiding risicoberekeningen - onderdeel Categorie d&h bedrijven BEVI: - propaanreservoirs > 13 m3 - Gascilinders - Galvaniseerbedrijven	RIVM	2e kwartaal 2010	- propaanreservoirs is aangeboden aan DOEV - gascilinders zal in 2010 worden afgerond; - galvaniseerbedrijven wordt in 2011 weer opgepakt.
F	Opstellen handleiding risicoberekeningen - onderdeel Stuwadoorsbedrijven	VROM	2e kwartaal 2010	De werkgroep heeft de methodiek opgeleverd aan de Modelbeheergroep. Afronding in 2010.
G	Opstellen handleiding risicoberekeningen - onderdeel Spoorwegemplacements	RIVM	1e kwartaal 2010	Afronding in 2010.
H	Opstellen handleiding risicoberekeningen - onderdeel Mijnbouwrichtingen	RIVM	2e kwartaal 2010	Afronding in 2010.
I	Opstellen handleiding risicoberekeningen - onderdeel Aardgasinrichtingen	RIVM	2e helft 2010	Afronding in 2011.
Transport				
7	Actualisatie van de faalcijfers spoortransport	RIVM	2010-2011	Loopt door in 2011 volgens planning
8	Opstellen van de Handleiding rekenmethodiek Spoor –deel II Paarse Boek (inclusief het omgaan met complexe spoor situaties)	DI	2010	Dit onderdeel wordt opgenomen in de Handleiding Risicoberekeningen Transport (HART). HART wordt in 2010 afgerond.
9	Opstellen rekenmethodiek EV - tunnelmonden	DI	2010	Afronding in 2010.
J	Opstellen RWS-QRA (tunnels)	DI	2010	Afronding in 2010.
K	Update vuistregels groepsrisico transport	DVS	2010	Dit onderdeel wordt opgenomen in de Handleiding Risicoberekeningen Transport (HART). HART wordt in 2010 afgerond.

Nr.	Projecten Modelbeheer-DORA	Trekker	Planning	Realisatie (stand van zaken okt. 2010)
L	Actualisatie van het Protocol zee en binnenvaart (deel II Paarse boek)	DVS	2010	Gestart in 2010. Afronding in 2011
M	Actualisatie van het paarse boek deel II- onderdeel wegtransport	DI	2010	Dit onderdeel wordt opgenomen in de Handleiding Risicoberekeningen Transport (HART). HART wordt in 2010 afgerond.
N	Actualisatie telmethodiek transport gevaarlijke stoffen over de weg	DVS	2010	Niet gestart. Dit wordt in 2011 gedaan.
O	Opstellen van het achtergronddocument RBM II	DI	2010	Afronding in 2010. Concept is opgeleverd.
P	Evaluatie van gegevens over het voorkomen/plaatsvinden van warme BLEVEs wegtransport	RIVM	2010	Nog niet afgerond. Dit wordt gedaan in 2011.

1-9: projecten die DORA prioriteit heeft gegeven.

A-P: projecten die vanuit Modelbeheergroep aan het werkprogramma 2010 zijn toegevoegd.

Hieronder wordt per categorie een korte toelichting gegeven op de tabel.

Algemene projecten

- In 2009 is begonnen met project 1, het opstellen van het beoordelingskader (protocol) voor aanpassen van scenario's en faalfrequenties. Ook in 2010 heeft dit project veel aandacht gekregen en is er binnen DORA over gesproken. Op dit moment (oktober 2010) is de verwachting dat dit project eind 2010 is afgerond.

Buisleidingen

- De methodiek voor overige leidingen kost meer tijd dan vooraf is geschat. Hierdoor zal dit project niet in 2010 worden afgerond, maar zal er nog in 2011 aan gewerkt worden

Inrichtingen

- Bij inrichtingen heeft het invullen van onderdelen van de Handleiding Risicoberekeningen BEVI die nog ontbreken prioriteit. Afgelopen periode is de methodiek voor propaanreservoirs en stuwadoorsbedrijven opgeleverd. De methodieken van gascilinders en ammoniak koelininstallaties zullen nog in 2010 worden afgerond.
- Voor de methodieken voor aardgasinrichtingen zijn onderzoeken naar de scenario's en faalfrequenties van compressoren en bovengrondse hoge druk aardgasleidingen gedaan. Dit laatste onderzoek is in de loop van het jaar opgepakt en was niet opgenomen in de planning.
- Door de onderzoeken naar compressoren en bovengrondse leidingen was er in 2010 niet genoeg ruimte om alle geplande projecten uit te voeren. De projecten dit niet zijn afgerond worden in 2011 meegenomen.

Transport

- De afgelopen periode heeft het basisnet hoge prioriteit gekregen. Hierdoor zijn niet alle projecten (bijvoorbeeld protocol zee- en binnenvaart) volgens de oorspronkelijke planning uitgevoerd.

- Er is besloten om te komen tot een Handleiding Risicoberekeningen Transport (HART). Enkele projecten (8, K, M) zullen worden opgenomen worden in HART. HART zal nog in 2010 worden opgeleverd.

4. Werkprogramma 2011

Lopende en geplande projecten

Vanuit het jaarplan 2010 zijn er projecten die in 2011 zullen worden opgepakt en afgerond. Het gaat hierbij om reeds lopende en geplande projecten.

Tabel 2. Werkprogramma 2011 – reeds lopende en geplande projecten

	Projecten Modelbeheer-DORA	trekker	planning	opmerking
Algemeen Modelbeheer				
1	Vaststellen van de eisen aan een standaard in- en uitvoer waaraan nieuwe en (in de nabije toekomst) bestaande rekenpakketten moeten voldoen	VROM	2011	
2	Actualisatie van de Probitrelaties die worden genoemd in de Handleiding Risicoberekeningen Inrichtingen	Toetsgroep Probits	2011 en verder	Per jaar worden 6-8 probitrelaties onderzocht
Buisleidingen				
3	Rekenmethodiek voor Overige leidingen ontwikkelen en beschikbaar stellen	RIVM	1e kwartaal 2011	
4	Inventarisatie en waardering risicoreducerende maatregelen buisleidingen	RIVM	2011	
Inrichtingen				
5	Afrondende rapportage m.b.t. risicoberekeningen opslag nitraathoudende meststoffen	RIVM	2011	
6	Impact GHS op bv BRZO en stofclassificatie in kaart brengen	RIVM	2011	Stofclassificatie is toegevoegd, omdat dit voor Modelbeheer relevant is
7	Opstellen handleiding risicoberekeningen - onderdeel Categorie d&h bedrijven BEVI: - Galvaniseerbedrijven	RIVM	1e kwartaal 2011	
8	Opstellen handleiding risicoberekeningen - onderdeel Aardgasinrichtingen	RIVM	2011	
10	Beoordeling van het verbeterde jet fire model voor implementatie in SAFETI-NL	RIVM	1e kwartaal 2011	
11	Modellering van de stof fosfor in Safeti-NL onderzoeken	RIVM	2011	
12	Beoordelingssystematiek zware ongevallen voor natuurgebied ontwikkelen (in het kader van de regeling van de afstand tussen Brzo-bedrijven en natuurgebieden)	RIVM-LER	2011	

	Projecten Modelbeheer-DORA	trekker	planning	opmerking
13	Rekenprotocol voor mengsels	RIVM	2011	In 2010 is RIVM met dit project gestart en zal dit in 2011 afronden.
Transport				
14	Actualisatie van de faalcijfers spoortransport	RIVM	2010-2011	
15	Actualisatie van het Protocol zee en binnenvaart (deel II Parse boek)	DVS	2011	In 2010 is DVS met dit project gestart en zal dit in 2011 afronden
16	Actualisatie telmethodiek transport gevaarlijke stoffen over de weg	DVS	2011	
17	Evaluatie van gegevens over het voorkomen/plaatsvinden van warme BLEVEs wegtransport	RIVM	2011	

Projecten die vanuit DORA prioriteit hebben gekregen.

Vanuit het deskundigenoverleg risicoanalyse (DORA) hebben de volgende projecten prioriteit gekregen. De overige, niet opgenomen projecten zijn opgesomd in bijlage 2.

Door de Modelbeheergroep is aangegeven of de projecten 'hoog'(+), 'middel' (0) of 'laag' (-) worden gewaardeerd. Bij de waardering is vooral gekeken of een project een zwakke plek in de huidige methodiek betreft en of de resultaten van invloed zullen zijn op de rekenresultaten (met name op het plaatsgebonden risico). Wanneer duidelijk is hoeveel ruimte er is om de projecten uit tabel 3 op te pakken zal vanuit de Modelbeheergroep deze waardering worden gebruikt voor de selectie van projecten. Hiervoor is het ook nodig om van de projecten met een hoge waardering projectplannen op te stellen inclusief een inschatting van de benodigde tijd en middelen. Dit zal door de Modelbeheergroep worden gedaan.

Tabel 3. Werkprogramma 2011 – projecten vanuit DORA

	Projecten vanuit DORA	Opmerking	Waardering Modelbeheer
A	Evalueren en actualiseren van het BLEVE-model. Aspecten van dit onderzoek zijn het dynamische BLEVE-model en het vuurbalscenario voor brandbare vloeistoffen. Op dit ogenblik wordt voor het berekenen van de effecten van een BLEVE uitgegaan van een statische situatie die gedurende een vastgestelde tijd aanhoudt. De kennis en mogelijkheden voor een dynamische modellering zijn aanwezig, maar nog niet verwerkt in de huidige rekenmodellen. Verder wordt op dit moment niet gekeken naar een BLEVE bij vloeistoffen.	Modelbeheer stelt voor dit project te splitsen:	
		A1. Het dynamisch BLEVE-model. Dit is genoteerd als een optie voor SAFETI-NL 7.0. Dit is nog niet definitief.	0 (neutraal)
		A2. vuurbalscenario voor brandbare vloeistoffen. In het project Faalcijfers Spoor wordt een voorstel gedaan voor het modelleren van een	+ (hoog)

	Projecten vanuit DORA	Opmerking	Waardering Modelbeheer
		Vuurbalscenario voor brandbare vloeistoffen in RBMII	
B	<p>Analyseren van wijze waarop de gevolgen van warmtestraling worden meegenomen. Hierbij gaat het om een analyse van de gebruikte probit voor warmte, maar ook om de risicoreductie door bescherming (door verblijf binnenshuis) tegen blootstelling aan warmtestraling.</p> <p>Een aanvulling/aanpassing op de bestaande rekenmodellen voor QRA's, zowel voor stationaire bronnen als voor transport, inclusief buisleidingen. Mogelijk een differentiatie van de beschermingsfactor naar gebouwtypen of – eigenschappen</p>	Modelbeheer stelt voor eerst een inventarisatie en haalbaarheidsstudie uit te voeren	+
C	<p>Toekenning risicoreductie door bescherming tegen blootstelling aan toxische stoffen</p> <p>De ontwikkeling van een beter onderbouwde factor dan de huidige 10% voor toekenning van bescherming door verblijf binnenshuis tegen blootstelling aan een passerende toxische gaswolk, ten behoeve van een meer realistische berekening van het groepsrisico.</p> <p>Een aanvulling op de bestaande rekenmodellen voor QRA's, zowel voor stationaire bronnen als voor transport.</p>	Het gaat hier vooral om de vraag of de factor gebruikt voor de Dosis ook terecht is overgenomen voor letaliteit	- (laag)
D	<p>Analyseren van de ontwikkeling van een gaswolk bij weertype F1,5 in SAFETI-NL.</p> <p>Bij F1,5 wordt de wolk soms vele malen breder dan lang, met invloed op de contouren</p>	Dit is al gepland voor SAFETI-NL 7.0	+
E	<p>Analyseren van de tweezijdige uitstroom bij leidingbreuken in SAFETI-NL.</p> <p>De long pipeline modellering voor hogedruk bovengrondse leidingen is nu conservatief (met dubbele bronterm en hoge uitstroomsnelheid).</p>	Dit is genoteerd als een optie voor SAFETI-NL 7.0. Dit is nog niet definitief.	+
F	<p>Rekenprotocol externe beschadiging (door vliegtuigen, etc.) opstellen.</p> <p>Wat is de kans op externe beschadiging door vliegtuigen, overstromingen, fragmenten, etc.?</p> <p>Wanneer meenemen? Wat zijn de schadecriteria?</p>	Windturbines worden apart beschouwd	0
G	<p>Rekenprotocol Windturbines opstellen. Het windturbinemodel van ECN is hier onderdeel van.</p> <p>Wat is de kans op externe beschadiging door windturbines? Wanneer meenemen? Wat zijn de schadecriteria?</p>		+
H	<p>Evalueer of de omvang van een vloeistofplas buiten een tankput op een realistische manier kan worden meegenomen in</p>		+

	Projecten vanuit DORA	Opmerking	Waardering Modelbeheer
	<p>risicoberekeningen. (aanbeveling uit RIVM Buncefied rapport (rapport 620550001))</p> <p>Naast de vertaling in de berekeningen zijn ook aspecten als grind/zand, aanwezige sloten, riolering etc. relevant voor de plasgrootte</p>		
I	Stralingssterkte van plasbranden analyseren. Dit project is o.a. van belang vanwege LNG	De huidige modellering is reeds goed volgens Modelbeheer	-
J	Actualisatie en verbetering van de meteostatistiek in de QRA		-
K	<p>Actualisatie van de scenario's en faalfrequenties voor inrichtingen. Te starten met een inventarisatie van de herkomst van de huidige scenario's en faalfrequenties. Op basis van de inventarisatie kan een rangorde worden gemaakt over de systemen waarvoor een actualisatie nodig is.</p> <p>Hierbij zijn ook de grenzen voor de selectie voor de LoCs van belang: hoe wordt bijv. omgegaan met ontwikkeltijd (Boil-over wordt niet beschouwd, warme Bleve wel).</p>	Modelbeheer stelt voor om te starten met de opslagtanks (atmosferisch)	+
L	Voor de waardering van Maatregelen dient er een overzicht te worden opgesteld van welke 'Stand der Techniek' geldt voor elk systeem en hoe dit wordt bijgehouden.	Dit project is onderdeel van J	+

BIJLAGE 1.

Toelichting: In deze bijlage is de beschrijving van het Modelbeheer van september 2008 overgenomen. Inmiddels zijn er enkele zaken gewijzigd die geactualiseerd zullen worden in 2011.

Beheer van het instrumentarium voor het uitvoeren van risicoanalyses in het kader van de externe veiligheid – Wat en hoe?

RIVM, september 2008

1. Modelbeheer: wat?

Het Centrum Externe Veiligheid van RIVM, de Bouwdienst en de Dienst Verkeer en Scheepvaart van RWS beheren de rekenmodellen voor het bepalen van externe veiligheidsrisico's. Het beheer omvat:

- De hulpmiddelen (rekenmodellen, protocollen, handboeken, afstandentabellen zoals opgenomen in het REVI, ...) voor het uitvoeren van risicoanalyses beschikbaar stellen aan gebruikers;
- Deze hulpmiddelen onderhouden;
- Vragen dienaangaande beantwoorden;
- Gebruikersplatform(en) opzetten en onderhouden;
- Fouten en omissies in hulpmiddelen signaleren;
- Technische verbeteringen zonder beleidsconsequenties uitvoeren;
- Voorstellen doen voor wijzigingen met beleidsconsequenties.

Het beheer bestrijkt de volgende terreinen:

- Risico's ten gevolge van productie, bewerking en opslag van gevaarlijke stoffen in inrichtingen en tijdens transport over weg, water, spoor en via buisleidingen voor personen die leven en werken in de omgeving van dergelijke activiteiten.
- Risico's van vliegtuigongevallen voor bewoners of medewerkers van bedrijven in de omgeving van luchthavens/(aan)vliegroutes.
- Milieurisico's die het gevolg zijn van calamiteiten met chemische stoffen.

Modellen³ die nu of in de nabije toekomst onder de beheerstaak (kunnen) vallen, zijn:

- SAFETI-NL voor het berekenen van risico's rond inrichtingen;
- RBMII voor het bepalen van de risico's van het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het water;
- Het rekenmodel voor het bepalen van de risico's van het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen, dat op dit ogenblik wordt ontwikkeld;
- Een model voor het berekenen van risico's samenhangend met productie, gebruik en opslag van explosieve stoffen;
- Een model voor het berekenen van luchtvaarrisico's.

Ook nog andere dan de hier genoemde modellen kunnen later worden toegevoegd.

Onder de omschreven taak vallen niet het beheer van:

- Gegevensbestanden met locatiespecifieke informatie, zoals bevolkingsbestanden⁴,

³ Model omvat naast het berekeningsprogramma ook de handleiding, bestanden met standaardwaarden voor (generieke) modelparameters (e.g. m.b.t. toxiciteit van stoffen, weersgegevens, ...) en de onderbouwende documentatie. Voorbeelden van dergelijke documentatie zijn de zogenaamde 'gekleurde boeken'.

- Bestanden met gegevens over de omvang en samenstelling van transporten, etc...,
- Rekenregels en modellen die in het kader van (de voorbereiding op) de rampenbestrijding gebruikt worden.

Het verkennen en afstemmen van gemeenschappelijke aspecten is wel wenselijk. Verder vallen discussies over (de kwaliteit van) lokatie- of bedrijfsspecifieke analyses niet onder het modelbeheer.

2. Modelbeheer: taakverdeling

Om het beheer van het instrumentarium in goede banen te leiden zijn de taken verdeeld als volgt:

1. De beheergroep (RIVM [voorzitter en penvoerder], Bouwdienst en DVS) heeft tot taak:
 - Het verstrekken en onderhouden van de hulpmiddelen;
 - De intake en afhandeling van wijzigingsvoorstellen 'van A tot Z'⁵ faciliteren;
 - Het toetsen van de producten die door de projectgroepen worden opgeleverd en besluiten over de doorgeleiding ervan naar het DOEV.
2. Het DeskundigenOverleg RisicoAnalysemodellen (DORA) heeft tot taak:
 - Het agenderen en beoordelen van voorstellen tot wijziging of aanvulling van het instrumentarium: afbakenen wat, waarom, met welke urgentie behandeld moet worden, in welke richting het antwoord gezocht moet worden (op te leveren product) en wie een zinvolle inbreng kan hebben.
 - Het behandelen van onderzoeksvragen die de EV-risicomodellering in haar volle breedte aangaat, zoals: "Moeten risicoreducerende maatregelen wel of niet in rekening worden gebracht in een risicoanalyse, en zo ja, hoe?", of: "Wanneer spreken we van een kwalitatief beter model?"
 - Het bespreken van eventuele fricties tussen de modellering voor transport en die voor inrichtingen.
 - Het kennis nemen van afgeronde projecten en de stand van zaken van de belangrijkste, lopende projecten op hoofdlijnen.
 - Het bespreken van open einden in afgeronde projecten die vervolgcities vragen.
3. Het Directeurenoverleg Externe Veiligheid (DOEV) heeft tot taak:
 - Het behandelen van wijzigingsvoorstellen met beleidsmatige consequenties en beslissen over de invoering van dergelijke wijzigingen.
4. De projectgroep⁶ van een voorstel tot wijzigen of aanvullen van het instrumentarium heeft tot taak:
 - Het inhoudelijk bediscussiëren en oplossen van de aangedragen modelleringsproblemen;
 - Het agenderen van problemen die zich bij uitvoering voordoen en die het project overstijgen⁷;
 - Het opleveren van een afgerond product dat door de modelbeheerders wordt getoetst.
5. Gebruikersplatformen zijn bedoeld voor het instrueren en horen van de gebruikers.

⁴ Er wordt wel gewerkt aan een centraal beheerd bestand met populatiegegevens, zodat verschillende partijen met dezelfde gegevens rekenen.

⁵ RIVM is eindverantwoordelijk voor afstemming en sturing, maar niet noodzakelijk voor het eigenlijke beheer van een model of het beantwoorden van vragen hierover. Zo blijven beheer en helpdesk van RBMII een verantwoordelijkheid van de Bouwdienst.

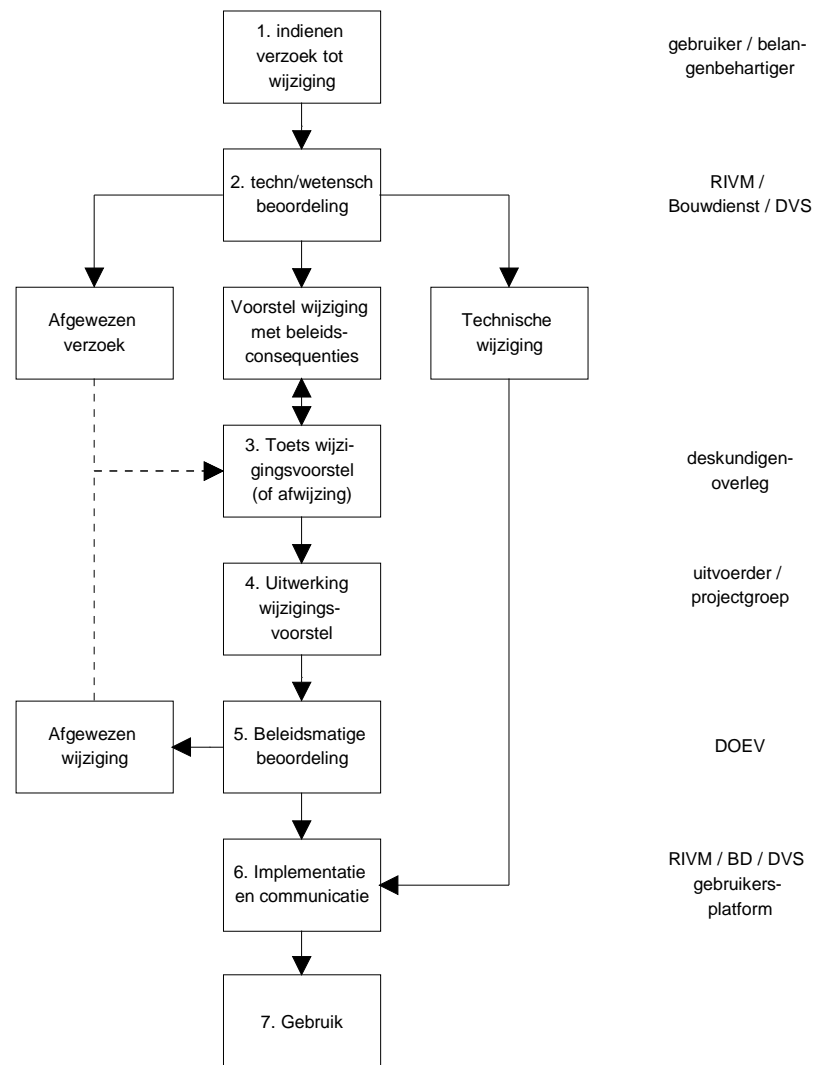
⁶ Naast de projectgroep kan een begeleidingsgroep worden ingesteld. In de projectgroep en/of begeleidingsgroep zit iemand uit de beheergroep en belangstellenden uit het DORA. De opdrachtgever en/of eerst verantwoordelijke voor de projecten is soms geen medewerker van het RIVM, de DVS of Bouwdienst. Wij willen ook in die gevallen ijveren voor inspraak in de begeleiding vanuit het DORA en rapportage over de voortgang van het project via Viadesk.

⁷ Dat het DORA een patstelling in een projectgroep over een specifiek inhoudelijk aspect zou moeten vlottrekken, is geen aanbevolen route, omdat de DORA-expertise al vertegenwoordigd is in de projectgroep. Om te voorkomen dat diepgravende vragen over lopende projecten in het DORA op tafel komen, moet aan het formeren van de projectgroep de nodige aandacht worden besteed.

Viadesk: per project worden de leden van de beheergroep, DORA en projectgroepen op deze internetsite geïnformeerd over de inhoud, stand van zaken en projectorganisatie, etc... Per project is iemand aangewezen voor het aanleveren van deze informatie (bijv. de projectleider of de begeleider vanuit het DORA). RIVM helpt bij het beschikbaar maken van de basisgegevens (projectplan, organisatie (projectleider, begeleiding, uitvoering) en mijlpalenrapportage (voortgang op hoofdlijnen)).

Wie vragen of opmerkingen heeft over een lopend project legt die (via zijn/haar vertegenwoordiger in het DORA) voor aan de projectleider! Dit kan rechtstreeks of via een DORA-lid in de projectgroep. De vraag wordt dus niet direct aan het DORA of aan de beheergroep gesteld!

3. Modelbeheer: werkwijze

Schematische weergave van de afhandeling van verzoeken tot ontwikkeling of aanpassing van het model-instrumentarium en van de betrokken partijen.

Stap 1:

Diverse partijen kunnen verzoeken indienen tot het ontwikkelen of aanpassen van (delen van) het instrumentarium. Voorbeelden: een beleidsdirectie kan voorstellen om instrumentarium te ontwikkelen voor een gebied waarvoor nog geen standaard is vastgesteld, of een gebruiker kan tijdens een gebruikersoverleg voorstellen om een aanpassing aan een programma uit te voeren, die de gebruiksvriendelijkheid vergroot; etc... . De verzoeken worden ingediend bij of doorgeleid naar het RIVM als representant van de beheergroep.

Stap 2:

Kleine wijzigingen worden zonder verder overleg met derden door of in opdracht van de beheergroep uitgevoerd. Voor de uitvoering van belangrijke wijzigingen (i.e. met mogelijke beleidsmatige consequenties) dan wel aanvulling van het instrumentarium wordt een voorstel geformuleerd.

Stap 3:

Een voorstel voor een belangrijke wijziging wordt besproken, bijgesteld en/of uitgewerkt na consulteren van het DORA. In het overleg met deze groep kunnen ook nog nieuwe aandachtspunten geagendeerd worden. Het deskundigenoverleg vormt dus het vertrekpunt voor het agenderen en prioriteren van uitbreidingen en aanpassingen.

Stap 4:

Een wijzigingsvoorstel wordt door een (op basis van een offertetraject) geselecteerde organisatie uitgevoerd. De geselecteerde organisatie kan zowel een overheidsdienst als bijvoorbeeld een commercieel bureau zijn.

Stap 5:

Wijzigingen zonder beleidsmatige consequenties worden onder verantwoordelijkheid van de beheergroep geïmplementeerd. Wijzigingen met beleidsmatige consequenties worden – na inhoudelijke afstemming hierover tussen de beheergroep en het secretariaat-voerend departement – ter beoordeling voorgelegd aan het DOEV. Het DOEV kan een voor implementatie voorgelegde wijziging accepteren, afwijzen of voor aanpassing terugverwijzen naar het deskundigenoverleg of de beheergroep. Verder beslist het DOEV over het tijdstip waarop geaccepteerde wijzigingen worden geïmplementeerd.

Stap 6:

Toelichting van de doorgevoerde wijzigingen kan in de vorm van een bijvoorbeeld jaarlijks georganiseerd gebruikersplatform, een (elektronische) nieuwsbrief of een toelichting via het www (e.g. via FAQs op de RIVM en RBM II website).

BIJLAGE 2. Overzicht niet geplande projecten Modelbeheer

In onderstaande tabel zijn alle Modelbeheer projecten genoemd die niet in het werkprogramma 2011 zijn opgenomen. Deze projecten zijn vooral opgenomen om projecten te agenderen. In 2011 zal dit overzicht worden geactualiseerd. De toelichting [x-x] is overgenomen uit de projectenbeschrijving van 2007.

Tabel 4. Overige, niet geplande projecten

Nr	Projecten	Toelichting	Opmerking
Rekenmodellen/protocollen			
I	Rekenmodel voor explosieve stoffen ontwikkelen	[1-1] Er is geen openbare, geaccepteerde standaard methode voor het berekenen van effect- en risico-afstanden voor explosieven. Standaard benadering voor de opslag, productie en transport van explosieven. Wanneer alle bedrijven de risico's van explosieven op een standaard manier moeten kunnen doorrekenen, moet een module voor explosieven worden gemaakt, binnen of buiten SAFETI-NL / RBMII. Het alternatief is dat er een effectberekening plaatsvindt met een eenvoudige formule zoals toegepast voor de opslag van type A1 meststoffen	TNO voert een verkennend onderzoek uit; aan de hand van de resultaten wordt gekeken of een model ontwikkeld zal worden.
II	Rekenprotocol voor interne domino-effecten ontwikkelen	[1-2] Een voorschrift dat aangeeft onder welke condities interne domino-effecten in een QRA berekening meegenomen moeten worden.	
III	Ontwikkelen causaal model spoortransport van gevaarlijke stoffen	[1-15] Rekenmodel dat de veiligheid van het spoorvervoer op systeemniveau beschrijft. Het moet inzicht bieden in de basisoorzaken van de (on)veiligheid en daardoor een mogelijkheid tot het sturen op veiligheid. Een studie uitgevoerd in 2005 voor V&W (DGTL) concludeert dat causale modellering van het vervoer van GS per spoor mogelijk is. Gezien de complexiteit van e.e.a. en de behoefte aan een betrouwbaar, representatief en breed gedragen model, is stapsgewijze uitvoering in goed overleg met alle betrokken partijen essentieel.	
Actualisatie parameters			
IV	Herziening default ongevalsfrequenties en tankgroottes voor verschillende vaarwegtypen	[1-22] Onderzoek naar de verschillen in default ongevalsfrequenties voor verschillende vaarwegtypen (bevaarbaarheidsklassen) in het licht van meest recente casuïstiek.	
Modellering SAFETI-NL/RBMII			
V	Modellering van de plasverdamping in Safeti-NL onderzoeken		
VI	Minimale laagdikte vloeistofplassen analyseren.	[4-6] Formuleren van aanbevelingen in de handleiding risicoberekeningen over de wijze	In de analyse dient ook het

Nr	Projecten	Toelichting	Opmerking
		waarop hiermee moet worden omgegaan.	wegstromen in grond/ballast meegenomen te worden.
VII	Evalueer de mogelijkheden om het multicomponent model van DNV te gebruiken voor mengsels van gevaarlijke stoffen zodra plasverdamping in dit model is geïntegreerd. (Aanbeveling uit Buncefield onderzoek (RIVM rapport 620550001))		Wordt aan gewerkt door DNV. Voorzien voor SAFETI-NL 7.0
VIII	Verbeter de modellering van de vorm en de ligging van de tankput. (Aanbeveling uit Buncefield onderzoek (RIVM rapport 620550001))		Wordt aan gewerkt door DNV.
IX	Verbeter de modellering van het scenario instantaan falen voor atmosferische tanks. (Aanbeveling uit Buncefield onderzoek (RIVM rapport 620550001))		Wordt aan gewerkt door DNV.
X	Evalueer of een actualisatie van de uitstroomscenario's haalbaar en gewenst is. (Aanbeveling uit Buncefield onderzoek (RIVM rapport 620550001))		
Hulpmiddelen			
XI	Standaard format import en export vanuit risicopakketten naar GIS opzetten	<p>[3-2] Een QRA-pakket is gericht op het berekenen van effecten en risico's en kent beperkingen op geografisch gebied (omvang, resolutie). Een GIS-pakket kent deze "geografische beperkingen" juist niet. Het exporteren van resultaten naar een GIS is een belangrijk onderdeel van een potentiële oplossingsrichting voor bijvoorbeeld het gebiedsgerichte GR en voor het gelijktijdig meenemen van diverse soorten risico's bij planologische beslissingen. De resultaten van de diverse modellen kunnen namelijk op een analoge manier in een GIS worden gepresenteerd.</p> <p>Doel: Vastleggen van een aantal standaard formats waarmee informatie met een GIS (en/of met het RRGs) kan worden uitgewisseld. In het GIS kan deze informatie worden verzameld, gecombineerd en gepresenteerd.</p> <p>Voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - importeren bevolkingsgegevens uit toekomstig nationaal populatiebestand 	

Nr	Projecten	Toelichting	Opmerking
		<ul style="list-style-type: none"> - importeren terreingrens (-oppervlak) - exporteren grid met PR-waarden - exporteren PR-contouren 	
XII	Spreadsheet voor de uitvoering van de subselectie ontwikkelen en beschikbaar stellen voor gebruikers SAFETI-NL		
XIII	Protocol voor studies die transportrisico's en risico's van inrichtingen combineren	<p>[5-5] Inventariseren en ontwikkelen van de voorzieningen om uitwisseling van bestanden tussen RBM-II en Safeti NL mogelijk te maken</p> <p>Sommige risicoanalyses kunnen gecombineerd beschrijven van transportrisico's en risico's van inrichtingen vereisen. Dit o.a. betekent dat bestanden moeten kunnen worden uitgewisseld tussen RBM-II en Safeti NL, maar ook dat de gebruiksovereenkomsten dit mogelijk moeten maken.</p>	
Afstemmen SAFETI-NL en RBMII; unificatie			
XIV	Afstemming modellen voor transport en voor inrichtingen	<p>[5-2] Opheffen van resterende verschillen tussen RBM II en Safeti-NL met als uiteindelijk doel het integreren van beide in één standaard model voor het uitvoeren van risicoberekeningen.</p> <p>Worden in de toekomst uitgangspunten die zowel voor transport al voor inrichtingen gelden, aangepast, dan moet geïnvesteerd worden in de aanpassing, documentatie, instructie, etc... van twee rekenmodellen. Door een verdergaande integratie is een dergelijke investering te voorkomen.</p>	Binnen Modelbeheer vindt afstemming per onderdeel plaats
XV	Testplan voor de vergelijking SAFETI-NL en RBMII opstellen		
XVI	Standaardisatie informatie uit QRA tbv hulpverlening	[5-3] Voor het inschatten van de effecten van een calamiteit beschikken de hulpverleners over verschillende hulpmiddelen. Het is wenselijk om te komen tot een standaard effectmodel. De keuze en invulling zijn functie van de informatiebehoefte van de hulpverleners. Daarnaast is afstemming met modellen gebruikt voor QRA wenselijk.	